

OUDE VERSTERKING TE KANNE-CASTER

Tussen Jeker en Maas, op enkele km van hun samenloop, strekt zich een langgerekte, hoge heuvelrug uit die het landschap beheerst. Op de grens van de gemeenten Kanne en Ternaaien, waar de heuvelrug nagenoeg 1 km breed is, ligt een klein plateau dat de naam *Caster* draagt. Daar zijn nog overblijfselen te zien van een oude versterking (fig. 18). Ten O. is dit plateau begrensd door de steile afgrond van het Maasdal, ten Z. en ten W. door een brede wal met gracht; de noorderkant is nu vlak. De oppervlakte binnen de vesting bedraagt ca. 20 ha. De zgn. Luikerweg die men over een lange afstand langs de linker Maasoever kan volgen, doorkruist de vesting van zuid naar noord. Een andere weg klimt op uit het Jekerdal en sluit in oostelijke richting bij eerstgenoemde aan vóór de hoeve van *Caster*.

In 1973 begon het onderzoek langs de noordkant, ten einde de nauwkeurige begrenzing te bepalen. In verschillende doorsneden tekende zich het profiel af van een spitsgracht van ongeveer 10 m breed en 4 m diep. Evenwijdig daarmee verliep langs de binnenkant een spoor van regelmatig geplaatste paalgaten. In de noordwesthoek, waar het verloop van gracht en wal nog zichtbaar is, kon een volledige doorsnede bekomen worden en werd ook het uiteinde van de wal vlak afgegraven (fig. 19 A en 20 A). Achter de spitsgracht bevond zich een terras van ca. 4 m breed waarin een rij paalgaten waren uitgegraven. Daarop volgde een 80 cm breed standspoor waarin grote en kleine maaskeien in een leempakking waren gebed. Daarbij sloot het wallichaam aan, bestaande uit kiezel met tussendoor een leemstrook.

In 1974 werd het onderzoek van de zuidelijke omheining aangevat. Twee sleuven ten oosten van de Luikerweg leverden een meer ingewikkeld beeld, alhoewel de hoofdlijnen dezelfde bleven. Weer was er de spitsgracht met het terras en de palenrij, gevolgd door een keienmuurtje in leempakking. De doorsnede van de wal liet verschillende op elkaar gestapelde lagen herkennen (fig. 19 B). Onderaan zat een stevige, roodgebakken leembevloering met in het centraal gedeelte een hoop houtskool, soms bestaande uit dikke takken. Daarboven lagen maaskeien en een grintlaag uitgespreid, overdekt met een leemlaag, een andere grintlaag en de aanzet van een nieuwe leemlaag. De breedte van de wal was hier ongeveer 7,50 m. Links van de weg buigt de wal naar binnen; hij werd vlak afgegraven (fig. 20 B). Hier kwamen twee evenwijdig lopende paalrijen aan het licht. In plaats van dooreengeworpen houtskoolblokken waren het zorgvuldig naast elkaar gelegde, verkoolde balkjes die in de kern van het wallichaam zaten; soms waren ook balkjes haaks erover gelegd. Zowel boven als onder de houtstructuur bevond zich een laag roodverbrande leem. Een rij grote paalgaten met dikke kern duidde de richting aan van de oude toegangsweg. Deze lag hoger en week enigszins af van de huidige Luikerweg. In de bestaande bermen was de palenrij slechts langs één kant bewaard; de andere was vermoedelijk vernield bij het verbreden en uitdiepen van de straatbedding. Nauwkeurige gegevens over de breedte van het poortgebouw waren derhalve niet meer voorhanden.

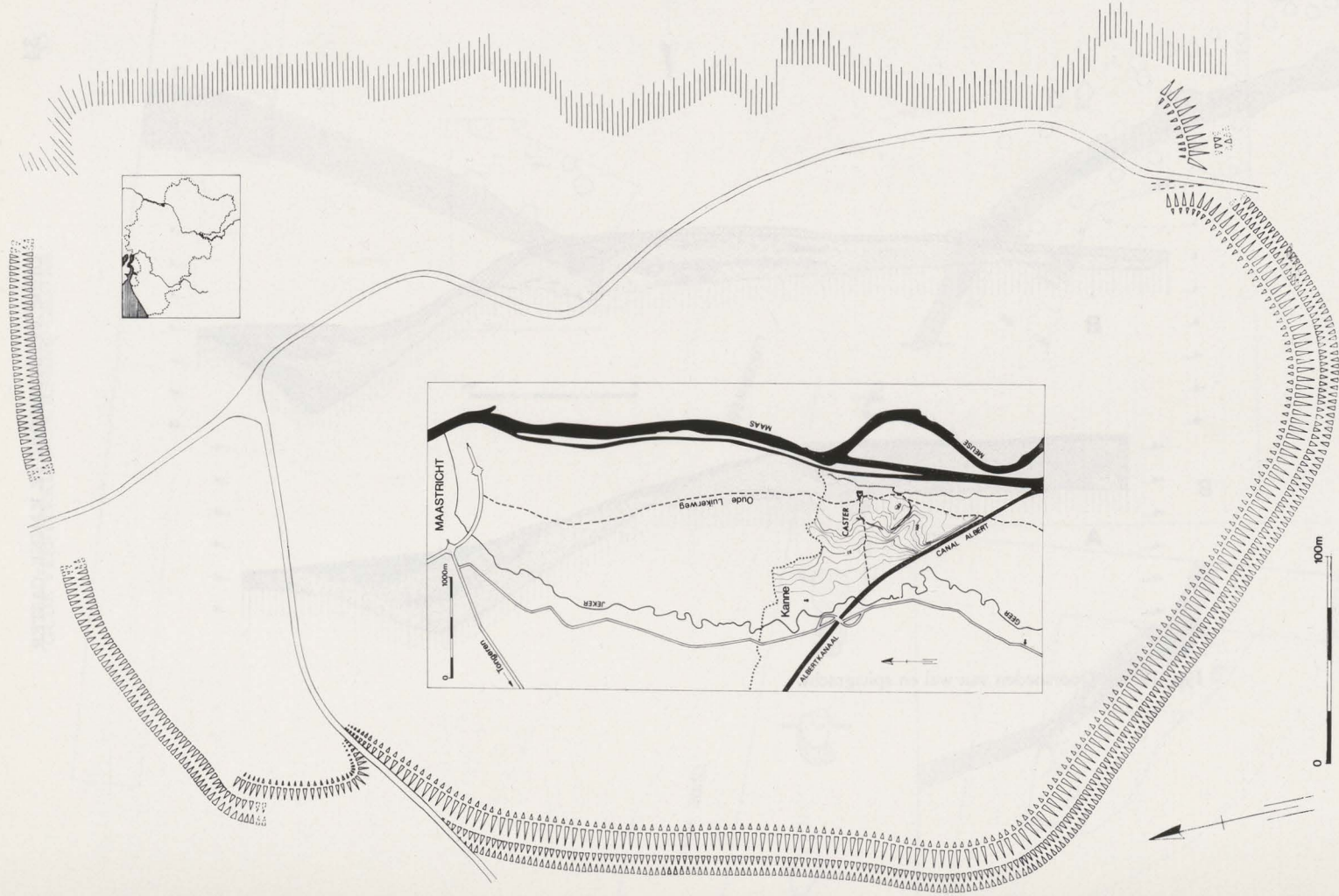

Fig. 18. — Situatieplan en omtrek van de versterking.

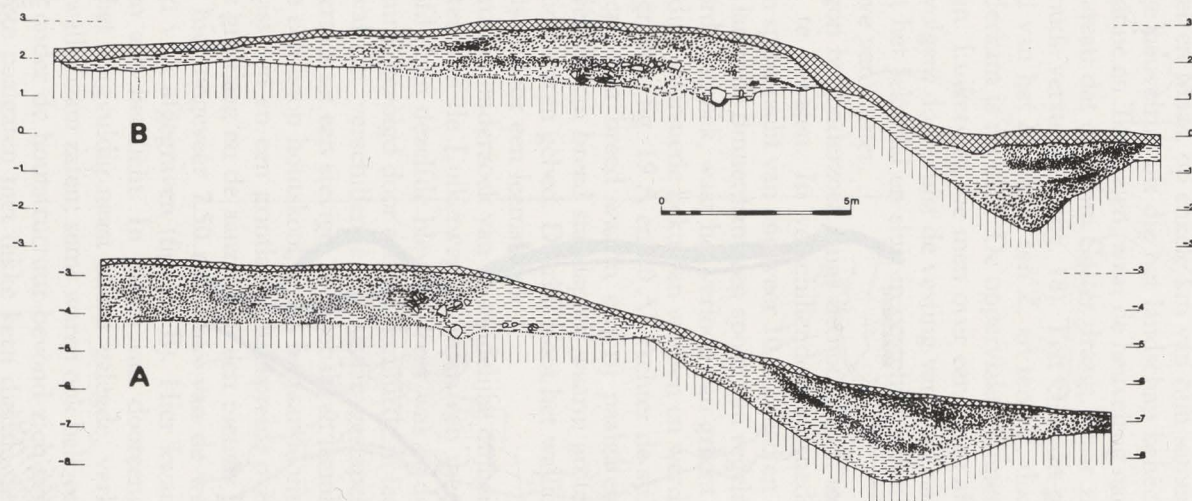

Fig. 19. — Doorsneden van wal en spitsgracht.

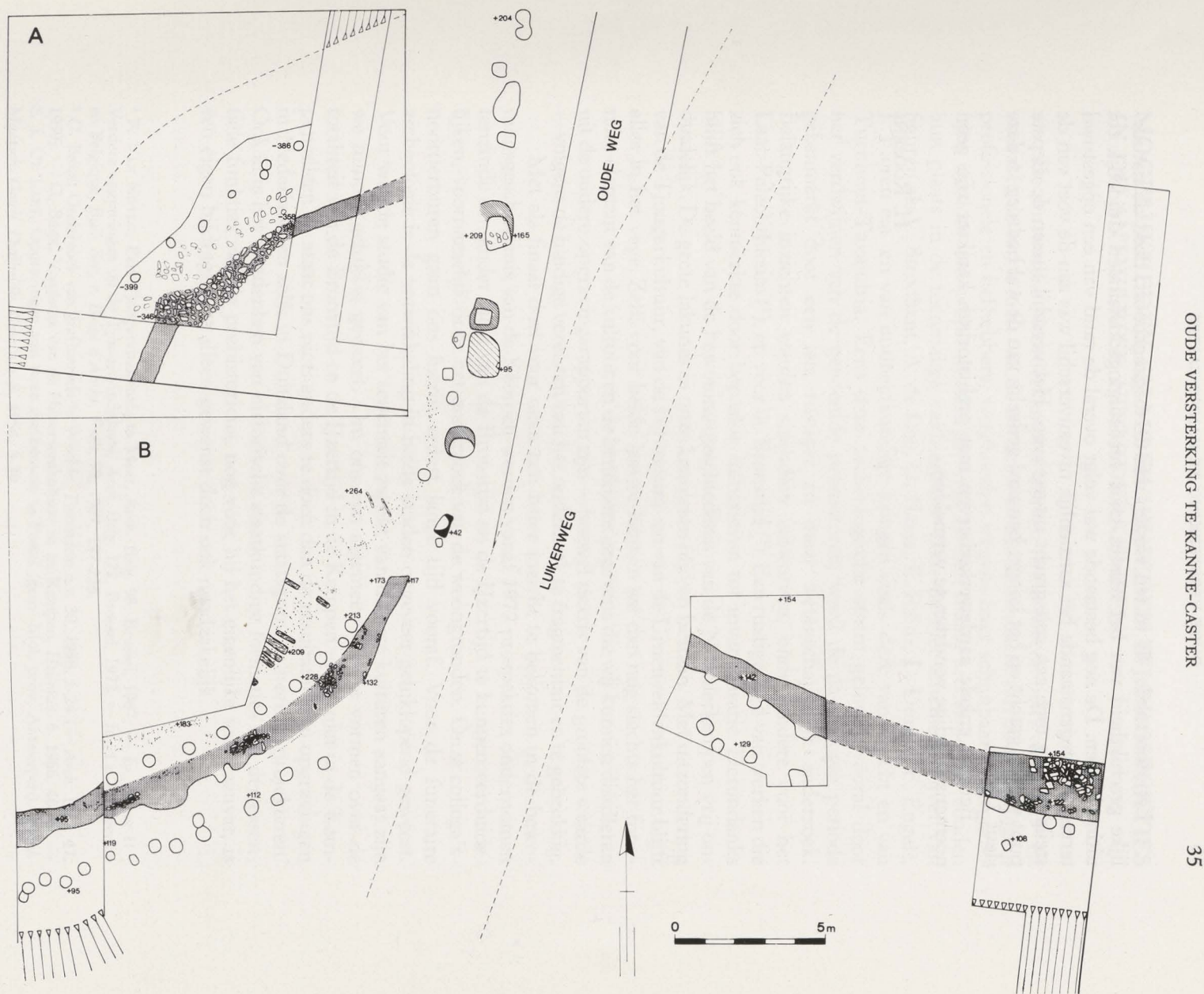

Fig. 20. — Plattegrond van de noordwest-hoek (A) en van de zuidelijke toegang (B).

Een doorsnede, 85 m ten westen van de toegangspoort, deed de natuurlijke geschiktheid van het terrein voor verdedigingsdoeleinden duidelijk tot uiting komen. De nog bestaande wal volgt overal de rand van een opgestuwd terras. Niettegenstaande het aanzienlijk niveauverschil was aan de voet van de steile helling toch een spitsgracht uitgegraven. Het verschil tussen de diepste punt van de gracht en het hoogst bewaard gedeelte van de wal bedroeg in deze sleuf 7,40 m.

Behalve enkele aardewerkscherven met prehistorisch karakter zijn geen noemenswaardige vondsten te vermelden.

H. ROSENS